

Die aus Polen bisher als *C. affinis* Leach angeführte Art¹⁾, ist in Wirklichkeit *C. panzeri* (Fieb.); auf diese letzte Art bezieht sich auch die in meiner „Revision of the Polish *Corixidae*“²⁾ gegebene Beschreibung.

Schliesslich muss ich hervorheben, dass, wegen der langen Verwechslung der beiden Arten, fast alle in der Literatur gewöhnlich unter der Sammelbezeichnung *C. affinis* Leach figurierenden geographischen Angaben eigentlich wertlos sind und einer gründlichen Revision unterliegen müssen.

OBJAŚNIENIE RYSUNKÓW. — ERKLÄRUNG DER ABBILDUNGEN.

Fig. 1. <i>C. affinis</i> Leach: półpokrywa; (Halbdecke)	10
Fig. 2. <i>C. panzeri</i> (Fieb.): półpokrywa; (Halbdecke)	10
Fig. 3. <i>C. affinis</i> Leach: forceps lewy; (Linker Forceps)	60
Fig. 4. „ „ Strigil; (Strigil)	60

Z Polskiego Państwowego Muzeum Przyrodniczego w Warszawie.

Motyle rzadsze i nowe dla Polski z okolic Podola.

[Seltener und neue für Polen Lepidopteren aus Podolien].

podał

Dr. M. ŚWIAŹKIEWICZ.

Podając przed dwoma laty w Polskim Piśmie Entomologicznem spis motyli zebranych podczas wycieczek robionych w różne strony, zauważyłem, że najwięcej rzadkich i nowych dla Polski form znalazłem w Zaleszczykach i ich okolicy. To skłoniło mię do dalszych poszukiwań na Podolu tembardziej, że ta część Polski pod względem lepidopterologicznym jest nader słabo zbada-
daną. Otrzymawszy w tym celu dwukrotnie subwencję z Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie, byłem w Zaleszczykach w ciągu ostatnich dwóch lat pięć razy, każdym razem po kilka dni, a to raz z końcem maja dwa razy w połowie lipca i dwa w pierwszej połowie sierpnia.

¹⁾ Krasucki, Rozpr. Wiad. Muz. Dzied., Lwów; III, 1919; p. 196. — Krasucki, l. c.; IX, 1923; p. 45. — Jaczewski, Ann. Zool. Mus. Pol. H. N., Warszawa; III, 1924; p. 94.

²⁾ Jaczewski, l. c.; pp. 92—94.

Przeszukałem w tym czasie lewy stok jaru dniestrowego między Zaleszczykami i Pieczarną, zręby lasu w Dobrowlanach i ścianki dniestrowe w teźże miejscowości, a nadto raz zrobiłem wycieczkę do poniżej leżącego Sinkowa.

Kilkanaście wycieczek krótszych, jedno lub dwudniowych skierowałem na górę Kasową w okolicy Bołszowa, zachęcony poszukiwaniami pp. Dr. Kinela i Dr. Noskiewicza z dziedziny chrząszczy i błonkówek. Poniżej podaję spis zebranych rzadszych i nowych dla Polski motyli we wyżej wymienionych okolicach, a okazy dowodowe składam równocześnie w Muzeum Dzie duszyckich.

W spisie tym, nie chcąc się powtarzać, nie podaję kilkunastu gatunków ogłoszonych w r. 1924, okazy ich jednak dowodowe, o ile je znalazłem w ostatnich 2 latach, umieściłem także w zbiorku złożonym w Muzeum.

Przy oznaczaniu motyli posługiwałem się dziełami: Berge-Rebla, Seitz'a i Spulera a w kilku przypadkach byli łaskawi użyzyć mi swej pomocy pp. F. Schille znany i ceniony nestor polskich lepidopterologów i kustosz Muzeum wied. prof. Dr. Rebel, za co im serdecznie składam podziękowanie. Również dziękuję JWPani bar. Turnauowej za pozwolenie zbierania na całej przestrzeni jej dóbr Zaleszczyckich.

Obecne doniesienie uważam za przyczynek do zapoznania się z fauną motyli Podola, która będzie mogła być kiedyś opracowaną na podstawie bardziej dokładnego jej zbadania.

Na terenie Zaleszczyk i ich najbliższej okolicy znalazłem następujące gatunki:

Pararge maera L., lata w Dobrowlanach w drugiej połowie maja i w sierpniu. Okazy obydwu generacyj są jednakowej wielkości ale mniejsze od znajdujących we wschodnich Karpatach i koło Lwowa.

Nemeobius lucina L., znaleziony 12 VII w świeżo wylęgniętym okazy w Dobrowlanach należy prawdopodobnie do generacji II, rzadziej się u nas pojawiającej.

Polyommatus thersamon Esp., znany u nas jedynie Werchratskiemu z okolic Bilcza. Znalazłem parę 10 VIII 1925 — na stoku jaru koło Pieczarnej a następnie dn. 15 VIII 1926 — na łączce śródleśnej w Dobrowlanach w kilku zlatanych okazach. Motyl ten żyje w 2 generacjach, w maju i sierpniu w południowo-

wschodniej Europie; w kierunku północno-zachodnim sięga północnych Czech i Saksonji, w kierunku południowo-zachodnim środkowych Włoch.

Lycæna baton L., lata w Dobrowlanach i Zaleszczykach w maju licznie; rzadziej pojawia się w lipcu w II. gener.

Cucullia santonicæ Hb., znana z Bałkanu i południowej Rosji a w odmianie *odorata* Gn. ze Szwajcarii. Corocznie znajdowałem dość liczne gąsienice w połowie lipca na *Artemisia austriaca*. Chów o tyle trudny, że gąsienice nie chętnie tylko żrą piołun a bylicy, na której żyją, koło Lwowa nie ma, przywieziona zaś ze Zaleszczyk, albo szybko schnie albo przy chowie w słoju pleśnieje. Mimo więc licznie znalezionych gąsienic uzyskałem zaledwie kilka motyli. Już 27/VII miałem pierwszy oprzęd a 14.VIII pierwszego motyla. Połowa poczwarek zimuje.

Acontia lutosa Esp. Okazy świeże łapałem 18.V; późniejsze i z II. gener. w sierpniu zwykle były zlatane.

Zanclognatha tarsiolumalis Hb. Wyplaształem dość często z krzaków, na zrębie i brzegiem lasu rosnących, w Dobrowlanach w I. połowie lipca w okazach zlatanych.

Acidalia moniliata F. Znajdowałem w połowie sierpnia wśród ziół na ścianie Dniestru w Zaleszczykach i znacznie liczniej w Sin-kowie.

Acidalia incanata L. Szeroko w Europie rozprzestrzeniona, zwłaszcza w okolicach górzystych. Znajdowałem ją pojedynczo siedzącą na skałach stoku jaru w Zaleszczykach.

Caustoloma flavicaria Hb. 12.VII w jednym okazie w Dobrowlanach na porębie leśnej.

Boarmia selenaria Schiff. 12.VII 1926 znalazłem na *Centaurea* dwie typowe gąsienice na łączce śródleśnej w Dobrowlanach. Większa po tygodniu zapoczwarzyła się a motyl wylął się 30.VII. Druga żerowała do końca VIII. i w stanie poczwarki zimuje.

Rzadki ten u nas motyl znany jest z poznańskiego a nadto znalazł go Garbowski w Dolinie Maruńki koło Lwowa, a bar. Brunicki w Podhorcach. Liczniej występuje w południowych okolicach Europy.

Selidosema ericetaria Vill. Również bardzo rzadki gatunek, znalazłem w jednym okazie 16.VIII 1926 w Dobrowlanach. Wykazano go nadto w pojedynczych okazach z okolic Warszawy, Krakowa, z Hołoska koło Lwowa i Janowa.

Eubolia murinaria F. Jeden okaz nieco uszkodzony, znalazłem w Zaleszczykach 15.VIII 1926 na ścianie Dniestru. Motyl dość rzadko u nas spotykany znany jest w pojedynczych okazach z okolicy Grudziądza, z Drańczy koło Brodów, z Bilcza i Łysej Góry koło Lackiego.

Zygaena ephialtes L. jakoteż ab. *medusa* Pall. wraz z v. *peucedani* Esp. i ab. *athamantae* Esp. w Zaleszczykach pojedynczo, w Dobrowlanach występuje dość licznie na łączce śródlęśnej 12.VII.

Zygaena carniolica Sc. wraz z ab. *berolinensis* Stgr., *hedysari* Hb. i *wangeli* Schultz licznie, jak poprzednia w Dobrowlanach 12 VII.

Cledeobia moldavica Esp. Niezbyt częsta w Zaleszczykach 11 VII, znana jest zresztą z Trembowli i Brzeżan Werchratskiemu a nadto Garbowskiemu (bez podania okolicy).

Evergestis limbata L. Znalazłem 12 VII w Dobrowlanach we 2 wszystkich okazach. Dotąd znany u nas tylko Garbowskiemu bez podania skąd.

Phlyctaenodes palealis Schiff. Na porębie w Dobrowlanach nie rzadki 12 VII.

Pyrausta flavalis Schiff. Równocześnie na porębie w Dobrowlanach występuje licznie, poza tem szeroko w całej Polsce rozprzestrzeniona; pojawia się jednak lokalnie.

Pyrausta trinalis Schiff. Również nie rzadka w zaleszczyckim i współczesna poprzednim. Znana zresztą tylko Nowickiemu z Janowa.

Pyrausta sanguinalis L. Tutaj w lipcu bardzo częsta, wykryta poprzednio w Janowie przez Nowickiego a w Brodach przez Klemensiewicza.

Pionea nubilalis Hb. W połowie lipca znalazłem kilka okazów w Dobrowlanach. Motyl dotąd znajduwany w okolicach górskich.

Acalla lubricana Mn. Z końcem maja 1925 znalazłem w sprzężonych liściach na końcu pędów *Prunus chamaecerasus* kilka gąsienic, które mi dały 13.VI trzy okazy nieznanego w Polsce i wogóle rzadkiego motylka. Znalazłem je na ścianie Dniestru w Dobrowlanach. Gatunek ten podany jest z Spiru, Bozen i Kaukazu.

Capua reticulana Hb. 16.VIII; według Schillego rzadka lecz szeroko rozprzestrzeniona.

Tortrix ochreana Hb. Jeden okaz tego motylka znalazł Nowicki w okolicy Lwowa. W Dobrowlanach znalazłem ich kilka par 19.V.

Conchylis zephyrana Fr. Na stoku jaru w Dobrowlanach 16.VIII dwa okazy. Motyl znany Nowickiemu z Janowa, Schillemu z Piwnicznej i Garbowskiemu.

Choreutis myllerana F. Lata licznie pod zachód słońca koło krzaków; 15.VIII na stoku jaru w Zaleszczykach.

Pleurota pyropella Schiff. Znana z Bilecza i Żabiego. Pojawia się b. licznie na ściankach Dniestru w lipcu i sierpniu.

Pleurota schlägerella Z. Po raz pierwszy w Polsce znalazłem ją 12.VII w jednym okazy na ścianie Dniestru w Dobrowlanach. Gatunek ten jest zresztą szeroko rozprzestrzeniony w środkowej Europie.

Nemotois raddäellus Hb. Złapany 15.VIII w jarze koło Pieczarnej. Dotąd był wykazany jedynie przez Schillego z okolic Żórawna, a przez Brunickiego z Wierczan.

Z motyli zebranych na Kasowej Górze następujące zasługują na wymienienie:

Acosmetia caliginosa Hb. W 2 okazach świeżo wylęgniętych znalezionych 30.V 1926.

Hadena gemina Hb. Wylęgnięty 4.VII 1926 z poczwarki przezimowanej. Gąsienica znaleziona na ziołach w sierpniu 1925.

Orthosia litura L. 8.IX 1926 również wychowana z gąsienic.

Biston zonaria Schiff. Znany ze Śląska i Sandomierskiego występuje w niektóre lata bardzo licznie jako gąsienica na *Salvia pratensis* w czerwcu. Z przezimowanych poczwarek wylęgły się tylko 3 samice i 2 samce niestety niezupełnie rozwinięte. Motyla w naturze nie widziałem. Gąsienice znajdowałem także na Łysej Górze koło Lackiego, ale znacznie obficie na Kasowej.

Siona nubilaria Hb. Znany z południowej Rosji, Rumunii, Armenii; znalazłem 18.VI w paru okazach w r. 1925, a kilkunastu już uszkodzonych w 1926 30.VI. Motyl zaczyna latać koło 5 godz. po południu. W dzień wypłoszony wkrótce siada głęboko wśród ziół i bardzo trudno go zmusić ponownie do lotu. Prócz typowych jest także ab. *exalbatu* Hb. Kilka jaj zniesionych przez jedną samicę zimuje.

Zygaena carnicolica Sc. Znaną już p. Kłapaczowi z tego miejsca znalazłem 25.VII w kilku okazach.

Crambus hortuellus Hb. ab. *obscurellus* Romaniszyn spotykałem 30:VI w pośród normalnych nie rzadko.

Phlyctaenodes verticalis L. 18:VI i *Pyrausta flavalis* 9 VII dość częste.

Semasia pupillana Cl. Znana z Bileza Werchratskiemu, z Wierczan Brunickiemu jakoteż Garbowskiemu. U podnóża stoku góry na południe 3:VIII, taksamo w Zaleszczykach.

Choreutis bjerkanrella Thnbg. Znana z okolic górskich: Nowickiemu z Pienin, Schillemu z Radziejowej, Klemensiewiczowi z Tatr; złowiłem w jednym okazie 9:VII 1925.

Rhinosia denisella FM., którą podał tylko Nowicki z Drańczy koło Brodów znalazłem przed paru laty na Łysej Górze koło Lackiego a jeden okaz 29:V na Kasowej.

Hypercalia citrinalis Lc. Również jeden okaz 11 VI 1925.

Depressaria angelicella Hb. Znana Garbowskiemu bez podania miejsca i czasu pojawu; udało mi się wychować z gąsienic na *Laserpitium latifolium* 24:VI 1925.

Depressaria parrella Fr. Gatunek nowy dla Polski również wychowałem 19:VII 1925 z gąsienic na *Peucedanum oreoselinum*.

Epiblema asseclana Hb. Rzadką tę zwójkę udało mi się schwycić dawniej na Łysej Górze a 25 V na Kasowej.

Paltodora anthemidella Wck. Znana Klemensiewiczowi z Pienin; znalazłem 23:VII.

Marasmarcha phaeodactyla Hb. Gatunek rzadki lecz szeroko rozprzestrzeniony wychowałem z gąsienic znalezionych 11:VI na *Ononis spin.* Pora lęgu motyla 24 VI.

Orneodes grammodactyla Z. Jeden okaz znalazłem 22:VIII; na Łysej Górze występuje znacznie częściej.

Coleophora triphariella Z. Znana Klemensiewiczowi ze Lwowa; złapałem w kilku okazach 9:VII.

Coleophora ornatipennella Hb. Motylka tego dość rozpowszechnionego w Małopolsce ale niezbyt częstego, znalazłem w paru okazach 9:VII 1925.

Z Łysej Góry koło Lackiego wymieniam dwa gatunki.

Aspilates gilvaria F. Pojawia się tam bardzo licznie a tylko pojedynczo na Kasowej z początkiem sierpnia.

Chesias rufata F. Dość liczna na Łysej z końcem kwietnia. 26:IV złowiona samica zniosła kilkanaście jaj. Jaja owalne, barwy blade żółtej z podłużnym lekkim zagłębieniem na grzbiecie. Już

piątego dnia zmieniły barwę na ciemniejszą a 7.V wylęgła się pierwsza gąsienica, brudno-zielona z odcieniem czerwonym. Dorosłe gąsienice są ciemno-zielone z 4 białawymi prążkami po bokach, takąż linią grzbietową i białymi pręgami w linii przetchlinkowej. Między pierścieniami blado-żółty pasek. Pierwszą poczwarękę miałem 8.VII, ostatnią 14.VII. Motyle po przezimowaniu lęgły się w styczniu. Gąsienice żywiłem liśćmi *Cytisus*.

Zusammenfassung.

Im obigen Verzeichnisse der selteneren und für Polen neuen Lepidopteren aus Podolien sind folgende als neu hervorzuheben: 1) *Siona nubilaria* Hb. und ab. *exalbata* Hb.; 2) *Acalla lubricana* Mn.; 3) *Depressaria parietella* Z.; 4) *Pleurota schlägerella* Z.

Wykaz chrząszczów, zebranych w Sandzaku Trapezuntskim i Gümisch-chane w Azji Mniejszej w latach 1916—1917. VII.

[Verzeichnis der in kleinasiatischen Sandschaks Trapezunt und Gümisch-chane in J. 1916—1917 gesammelten Coleopteren. VII].

podał

Dr. W. EICHLER (Pabjanice).

ANTHRIBIDAE.

Urodon suturalis F. — Kessa, 1 egz., 1. VII. 17.

CURCULIONIDAE¹⁾.

Otiorrhynchus heinzli Reitt. — Trpz., 20. V. — 18. VI. 17, zawsze na wzgórzach wschodnich z pewnej nieznaney mi kolczastej rośliny pnącej, 9 egz.; Elleu 22. VI. 17 z tejże rośliny; *O. longiventris* Küst. — Trpz., wzgórze płdn. z grabu 1 egz. 27. V. 17; *O. simulans* Stierl. — tamże 1 egz. z pigwy; *O. ligustici* L. — Chamsi-kej, 1 egz. 28. VI. 17 pod kamieniem; *O. kirschi* Stierl. — Dżewizlik, 27. VI. 17, z grabu; Chamsi-kej, 28. VI. 17, 1 egz. z leszczyny; *O. pauxillus* Rosh. — Souk-su, 1 egz. wysiany z liści, 19. XII. 16; *O. nasutus* Stierl. — Trpz., wzgórze zach., 1 egz.

¹⁾ Pewna część z tej rodziny nie została mi zwrócona przez p. E. Suworowa z Petrogradu.